

Uchwała Nr XIII/105/16
Rady Gminy Rozogi
z dnia 25 kwietnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Rozogi na lata 2015 – 2025”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. , poz. 446) oraz w związku z art. 13 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 383) Rada Gminy Rozogi uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Rozogi na lata 2015 – 2025” o treści stanowiącej Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

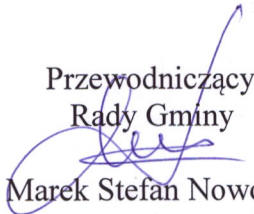
§ 3

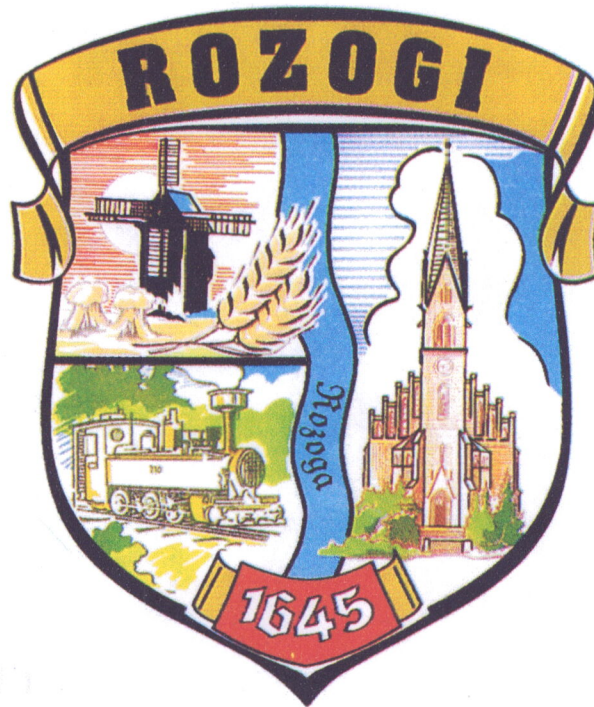
Traci moc uchwała Nr XV/98/00 Rady Gminy Rozogi z dnia 7 kwietnia 2000 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju społeczno – gospodarczego gminy z późn. zm.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy

Marek Stefan Nowotka

Strategia Rozwoju Gminy Rozogi

2015 – 2025

Rozogi, 2016 r.

Printed for the Library of Congress

1971

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Realizacja dotychczasowych planów rozwoju gminy	5
2. Opis gminy – stan aktualny.....	6
2.1 Położenie.....	6
2.2 Obszary leśne	7
2.3 Wody powierzchniowe	7
2.4 Klimat.....	7
2.5 Demografia.....	8
2.6 Pomoc socjalna i przeciwdziałanie patologiom społecznym	10
2.7 Rolnictwo	10
2.8 Infrastruktura.....	13
2.9 Drogi	14
2.10 Ochrona zdrowia	15
2.11 Edukacja.....	15
2.12 Kultura	17
2.13 Sport	17
2.14 Turystyka	18
2.15 Podsumowanie	19
3. Rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Rozogi – cel główny	21
3.1 Cel 1: Wzrost poziomu kapitału społecznego i kapitału ludzkiego	21
3.2 Cel 2: Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności oraz wsparcie rolnictwa.....	23
3.3 Cel 3: Rozwój turystyki na terenie Gminy Rozogi	24
3.4 Cel 4: Rozwój edukacji, kultury i sportu	24
3.5 Cel 5: Wzrost integracji – rozwój nowoczesnej infrastruktury.....	25
Załącznik Nr 1	
Planowane inwestycje w latach 2015 – 2025	25

Wstęp

Uwzględniając Strategię Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy 2000 – 2015, jej aktualizację z 2004 r., wynikającą ze wstąpienia Polski do UE, Plan Rozwoju Gminy Rozogi z 2004 r. i dokonując analizy sytuacji społeczno – gospodarczej w 2015 r., opracowano Strategię Rozwoju Gminy Rozogi 2015 – 2025. W latach 2000 – 2014 realizowano cele sformułowane w wyżej wymienionych dokumentach przyjętych przez Radę Gminy, wykorzystując pierwszą perspektywę finansowania ze środków UE. Kolejna perspektywa finansowa UE 2014 – 2020, wdrażana ze znacznym opóźnieniem spowodowała potrzebę opracowania strategii rozwoju Gminy Rozogi w wieloletniej perspektywie do 2025 r. W dokumencie uwzględniono cele zawarte w Strategii rozwoju województwa warmińsko – mazurskiego do 2025 r., Strategii Rozwoju Ziemi Szczycieńskiej, Lokalnej Strategii Rozwoju oraz inne dokumenty planistyczne, obejmujące swoim zakresem teren gminy Rozogi.

1. Realizacja dotychczasowych planów rozwoju gminy

Realizacja przyjętych przez Radę Gminy na początku XX wieku realizowanych w XXI wieku planów i strategii nie doprowadziła do oczekiwanego rozwoju gospodarczego Gminy Rozogi. Gmina charakteryzuje się niskim poziomem rozwoju gospodarczego, wysokim bezrobociem, niskimi dochodami mieszkańców, bardzo wysoką emigracją aktywnej młodzieży. Stan gospodarki istotnie wpływa na wysokość budżetu Gminy.

W Gminie Rozogi do 2014 r. zostały zrealizowane inwestycje wodociągowe obejmujące swym zasięgiem obszar gminy, oprócz gospodarstw położonych poza terenem zwartej zabudowy. Skanalizowano dwie miejscowości Rozogi i Wilamowo oraz wybudowano 192 przydomowe oczyszczalnie. Inwestycje drogowe polegały na utwardzeniu powierzchniową jedną warstwą bitumiczną niektórych dróg gminnych, która uległa już znacznemu zniszczeniu. Infrastruktura oświatowa (budynki szkolne wraz z salami gimnastycznymi), została zlokalizowana w trzech wsiach: Dąbrowach, Klonie i Rozogach, zaspokaja to potrzeby edukacyjne lokalnego społeczeństwa, przy zorganizowanym systemie dowozu uczniów do szkół. W ośrodkach tych działają też przedszkola.

W Orzeszkach działa Środowiskowy Dom Samopomocy, który zaspokaja potrzeby starszego pokolenia mieszkańców Gminy. Opieka zdrowotna realizowana jest poprzez dwa PZOZ, ze specjalistycznymi gabinetami: stomatologicznym i ginekologicznym. Gminny Ośrodek Kultury wraz z siecią świetlic wiejskich tworzy zaplecze infrastrukturalne do działań kulturalno – sportowych na terenie Gminy. Sieć pięciu jednostek OSP, w tym jedna w KSRG zabezpiecza kwestie związane z bezpieczeństwem. Organizacje pozarządowe wykazują aktywność, lecz ich działania ograniczają się do niewielkiej liczby mieszkańców Gminy.

Promocja Gminy dotąd nie była realizowana skutecznie, planowo i systemowo. Turystyka nie była wspierana. W zakresie pomocy społecznej nie rozwiązano problemu mieszkańców socjalnych. Sport w Gminie funkcjonuje tylko w szkołach, formy pozaszkolne jedynie okazjonalne, nie powstał system rozgrywek sportowych i działań rekreacyjnych.

2. Opis gminy – stan aktualny

2.1 Położenie

Gmina Rozogi położona jest w powiecie szczycieńskim, na pograniczu mazursko-kurpiowskim, w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, na szlaku komunikacyjnym Warszawa-Mazury. Od północy sąsiaduje z Gminą Świętajno, od wschodu z gminami Ruciane Nida i Pisz, od zachodu z gminami Szczytno i Wielbark, zaś od południa i południowego wschodu z gminami kurpiowskimi: Myszyniec i Łyse, położonymi w województwie mazowieckim.

Mapa 1. Położenie Gminy Rozogi w powiecie szczycieńskim

2.2 Obszary leśne

Obszar gminy zajmuje powierzchnię 22 385 ha. Lasy i grunty leśne zajmują 9032 ha, co stanowi 40,3 % ogólnej powierzchni gminy. Lasy położone na terenie gminy administracyjnie podlegają w przeważającej większości Nadleśnictwu Spychowo oraz w mniejszym stopniu Nadleśnictwu Szczytno. Według form własności większość stanowią lasy skarbu państwa, lasy prywatne – 1222 ha. Powierzchnia lasów chronionych wynosi 58,69 ha. Dominującym gatunkiem jest sosna mazurska (stanowiąca blisko 98% drzewostanu). W lasach, obok dominującego drzewostanu sosnowego, spotkać można, w zależności od warunków glebowych i wodnych: olchę, jesion, dąb i brzozę. Na terenie Gminy występują w dużej ilości zwierzęta łowne. Flora łąkowa i leśna stwarza korzystne warunki dla życia ginących gatunków zwierząt, które rzadko można napotkać w innych rejonach kraju.

Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSOP) Natura 2000 Puszcza Piska, obejmuje 172802,2 ha, z czego 6 434,6 ha (3,7%) znajduje się na terenie gminy Rozogi, co stanowi niemal 29% powierzchni gminy. Na terenie gminy Rozogi znajduje się specjalny obszar ochrony siedlisk (SOOS) Natura 2000 Ostoja Piska, który obejmuje 1629,3 ha, co stanowi 2,3% całego obszaru liczącego 69913,9 ha. SOOS Ostoja Piska obejmuje ok. 7% powierzchni gminy na wschód i północ od Faryn i Kowalika.

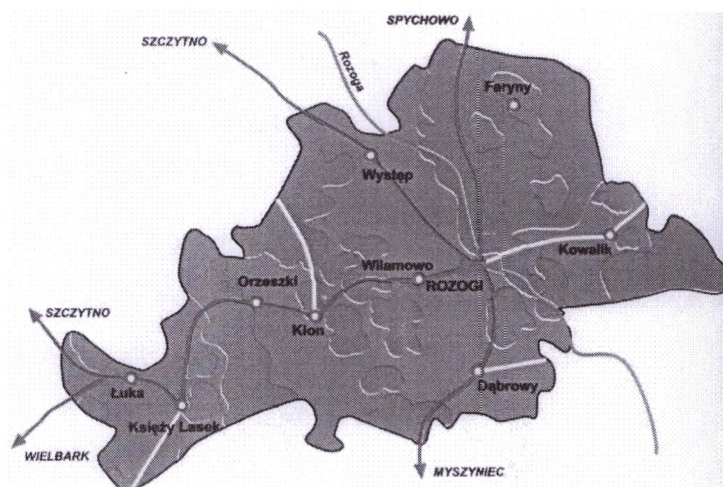
2.3 Wody powierzchniowe

Cała gmina Rozogi leży w dorzeczu Narwi, a główne rzeki płyną w kierunku południowym lub południowo-wschodnim i są to: Trybówka, Jerutka, Radostówka, Rozoga, Rudna. Dodatkowo obszar gminy pokryty jest siecią drobnych dopływów do tych rzek, od których odchodzi gęsta sieć rowów melioracyjnych biegnących przez tereny użytków rolnych. Gmina Rozogi znajduje się poza pasem pojezierzy. Zbiorniki wody stojącej są nieliczne i bardzo małe, są to stawy.

2.4 Klimat

Teren gminy Rozogi znajduje się w strefie wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego. Wpływ klimatu morskiego zaznacza się wyraźniej w półroczu letnim, w półroczu zimowym przeważa wpływ klimatu kontynentalnego. Odzwierciedleniem powyższego są: znaczne wahania temperatur w ciągu roku, niskie temperatury zimą, krótkie i gorące lato, wczesna i ciepła jesień, skrócony okres wegetacji roślin, długie zaleganie pokrywy śnieżnej. Brak dużych

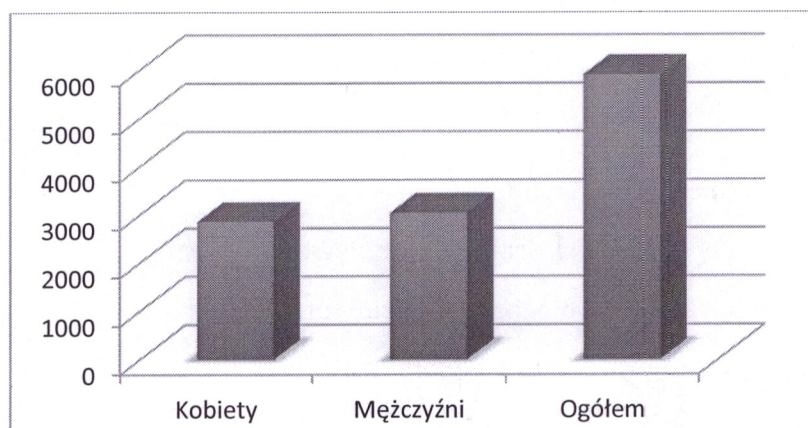
powierzchni zbiorników wodnych, płaska rzeźba terenu, znaczny udział lasów w ogólnej powierzchni gminy przyczyniają się do niewielkiego złagodzenia surowych cech klimatu.

Mapa 2. Gmina Rozogi

2.5 Demografia

Gmina Rozogi 31 grudnia 2014 r. liczyła 5899 mieszkańców, w tym 2858 kobiet 3041 mężczyzn.

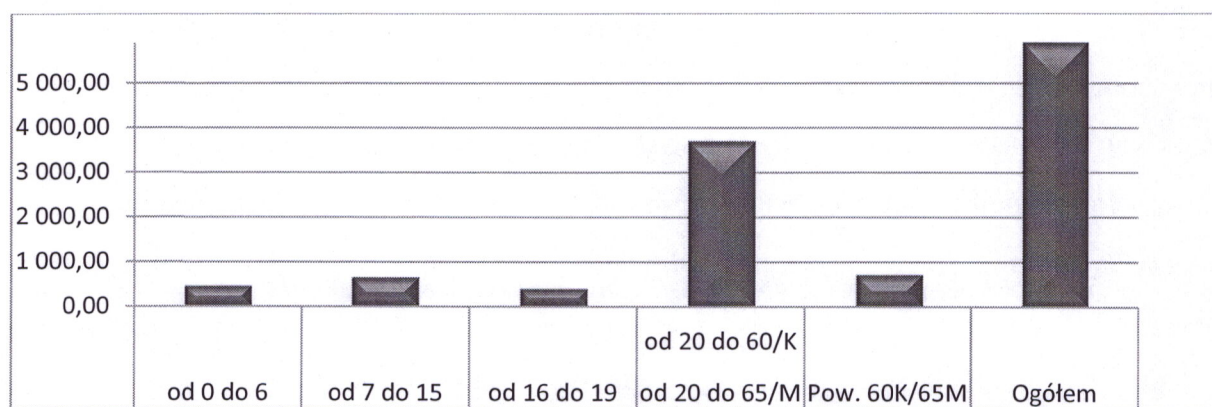
Rys. 1 Demografia w Gminie Rozogi

Na terenie gminy położonych jest 25 miejscowości, charakterystyczną osobliwością jest to, że w dwóch miejscowościach: w Rozogach (1521 osób) i w Dąbrowach (1363) mieszka 48 % wszystkich mieszkańców. Struktura wielkościowa wsi charakteryzuje się tym, że w 14 liczba mieszkańców nie przekracza 150 osób, a jedynie w 5 wsiach mieszka więcej niż 300

osób. Największymi wsiami gminy są: Rozogi i Dąbrowy oraz Klon (447 mieszkańców), Faryny (402) i Wilamowo (366).

Tabela Nr1 Struktura ludności według płci i wieku wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Wiek	0-6		7-15		16-19		20-65/M 20-60/K		Pow. 60	Pow. 65	Razem		
Płeć	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K+M
Razem	219	236	307	337	199	193	1638	2056	495	219	2858	3041	5899

Rys. 2 Struktura ludności według płci i wieku wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

W gminie Rozogi kobiety stanowią 48,45%, mężczyźni 51,55 % ogólnej liczby mieszkańców. Gmina Rozogi należy do jednych z „najmłodszych” gmin w powiecie oraz jest w czołówce województwa pod tym względem.

Tabela 2 Dynamika liczby ludności (2012 względem 2004)

	Liczba ludności (2012)	Dynamika (2004=100)	Dynamika - pozycja w rankingu gmin W-M (116 gmin)
Powiat szczycieński	71 309	102,8	-
Powiaty W-M (średnia)	69 081	101,5	-
Rozogi	5 760	102,6	36.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.6 Pomoc socjalna i przeciwdziałanie patologiom społecznym

Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost liczby osób młodych /18-30 lat/ ubiegających się o świadczenie w ramach pomocy socjalnej. Na ogół mieszkańców Gminy 5899 z pomocy społecznej korzysta 436 rodzin liczących 1575 osób, co stanowi 26,71 %, ze świadczeń rodzinnych korzysta 548 rodzin (1833 osób), stanowi to 31,09% ogółu mieszkańców. Odrębną pomoc udzielana jest mieszkańcom Gminy w ramach dodatków mieszkaniowych czyli na częściowe pokrycie wydatków mieszkaniowych. Z tej pomocy korzysta 22 rodziny liczące 85 osób (1,44% ogółu mieszkańców).

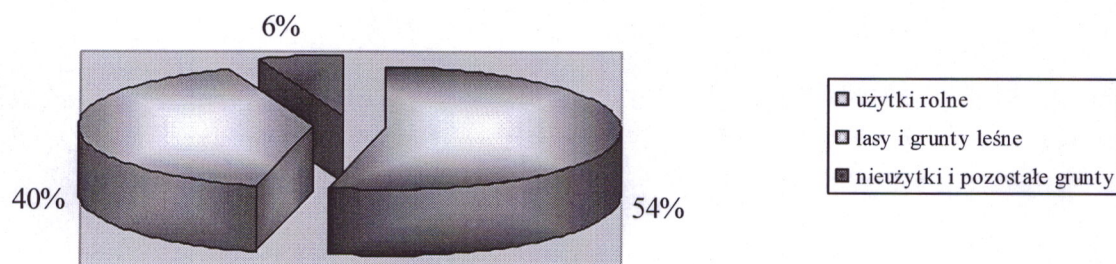
Dotkliwym problemem w Gminie jest poziom bezrobocia, w powiecie szczycieńskim, stopa bezrobocia na koniec listopada 2014 r. wynosiła 22,4%. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie w miesiącu grudniu 2014 r. zarejestrowanych było 453 osób bezrobotnych z terenu Gminy Rozogi, co stanowiło 7,67 % ogółu mieszkańców gminy oraz 8,36% ogółu bezrobotnych w powiecie szczycieńskim. Bez powstania nowych zakładów pracy nie będzie można rozwiązać problemu bezrobocia. Wielu bezrobotnych korzysta z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom mieszkańcy gminy mogą korzystać z Przychodni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Szczytnie, oraz Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Olsztynie. Gmina posiada 1 osobę przeszkoloną do pracy z osobami uzależnionymi. W ramach pomocy dzieciom i młodzieży szkolnej z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym dofinansowuje się działalność świetlic środowiskowych.

2.7 Rolnictwo

Rozwój gospodarczy gminy Rozogi opiera się przede wszystkim na rolnictwie i leśnictwie. Z tymi dwiema dziedzinami gospodarki związany jest znaczny procent mieszkańców gminy, wpływa to na poziom rozwoju i standard życia mieszkańców. Produkcją mleka zajmuje się 65% rolników, pozostali pozostałymi specjalizacjami, znaczący udział w uprawach zajmują rośliny okopowe, pastewne i ziemniaki.

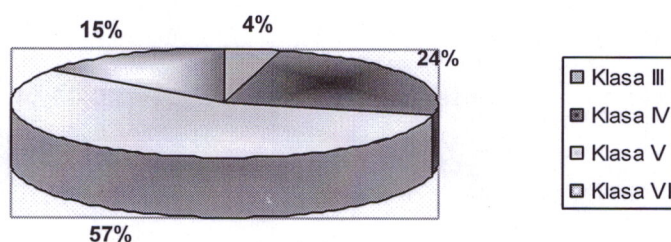
Tabela Nr 3. Struktura ewidencyjna podziału ogólnej powierzchni gminy

Lp.	Podział	Powierzchnia w gminie w ha	Odsetek powierzchni w gminie(%)
	Ogólna powierzchnia gminy	22395	100
1.	użytki rolne	12075	53,92
	w tym:		
	- grunty orne	5350	23,89
	- łąki	3605	16,10
	- pastwiska	3110	13,89
	- sady	10	0,04
2.	las i grunty leśne	9032	40,33
3.	nieużytki i pozostałe grunty	1288	5,75

Rys. Nr 3 Struktura podziału ogólnej powierzchni. Opracowanie własne.

Gleby Gminy na terenie gminy geomorfologicznie położone są na Równinie Mazurskiej wchodzącej w skład sandru kurpiowskiego i wskazują niską żyzność. Gleby klasy V i VI zajmują 71,6% powierzchni użytków rolnych, zaś zaledwie 28,4% gleby klasy III i IV.

Rys. 4 Zestawienie użytków rolnych według klas. Opracowanie własne.

Walory przyrodnicze Gminy tworzą warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego, które może tworzyć nowe miejsca pracy oraz dawać rolnikom dodatkowe źródło dochodu. Także rozwój działalności agroturystycznej stwarza ludności wiejskiej dodatkowe możliwości pracy, wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych, wykorzystanie produkowanej w gospodarstwie żywności wysokiej jakości, przy jednoczesnym podnoszeniu poziomu kultury, infrastruktury otoczenia, ochrony środowiska. Zachowanie dziedzictwa kulturowego przyczynia się do podkreślania indywidualności i wyjątkowości obszaru gminy.

Gmina nie posiada zakładów przemysłowych. Na naszym terenie szczególna rola przypada przedsiębiorstwom, zatrudniającym do 5 osób. Dość dobrze rozwinięta jest sieć usług o zróżnicowanej strukturze i handel. Co roku można zauważyć wzrost liczby tych placówek. Czynnych podmiotów gospodarczych tworzących miejsca pracy jest 165. Liczba firm w porównaniu z 2012 r. znacznie wzrosła, jednakże wiele czasowo zawiesiło działalność i określenie rzeczywistej liczby przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą jest z tego powodu trudne do określenia, tym bardziej, że liczba ta podlega ciągłej fluktuacji. Liczbę przedsiębiorców w poszczególnych sektorach obrazuje tabela poniżej.

Tabela Nr 4. Przedsiębiorcy wpisani do ewidencji działalności gospodarczej

Lp.	Sektor	Ilość przedsiębiorców		
		2012	2013	2014
1.	Działalność produkcyjna	19	23	27
2.	Działalność handlowa	27	31	39
3.	Działalność usługowa	62	71	96
4.	Gospodarstwa agroturystyczne	3	3	3
Razem		111	128	165

Rozwój przedsiębiorstw napotyka na trudną do przezwyciężenia – barierę kapitałową. Ogranicza to ich finansową zdolność do inwestowania. Niewielkie środki własne oraz drogi i trudny do uzyskania kredyt ukierunkowują te zakłady na produkcję prostą, nie wymagającą dużych nakładów.

2.8 Infrastruktura

Potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej w gminie stanowią jedną z najważniejszych barier wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. W Rozogach funkcjonuje oczyszczalnia ścieków o przepustowości 300 m³/dobę (niespełna 2000 RLM). Kanalizacja sanitarna wybudowana została w latach 90. XX, natomiast oczyszczalnia ścieków przeszła modernizację w 2003 r. Do oczyszczalni przyłączone są za pomocą sieci kanalizacji sanitarnej o długości 16,6 km, miejscowości Rozogi oraz Wilamowo, łącznie 346 gospodarstw domowych. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Rozogi. W pozostałych miejscowościach gospodarka ściekowa oparta jest na szambach i 192 przydomowych biologicznych oczyszczalniach ścieków wybudowanych w 2010 r. jest też 1 większa (100 RM) przy ŚDS w Orzeszkach.

Na terenie gminy woda pitna pobierana jest z głęboko zalegających pokładów wodonośnych. Woda zawiera związki żelaza i manganu, dlatego poddawana jest procesowi uzdatniania, łącznie na terenie gminy eksploatowanych jest 9 studni głębinowych oraz 185 km sieci wodociągowej, z których zaopatrywanych w wodę jest około 99,7% mieszkańców. Pozostali mieszkańcy gminy zaopatrują się w wodę z indywidualnych przydomowych studni kopanych lub wierconych do głębokości pierwszego poziomu wodonośnego.

Odpady komunalne zbierane są z obszaru gminy i wywożone do zakładów zajmujących się recyklingiem i utylizacją odpadów.

Większość budynków mieszkalnych korzysta z indywidualnych źródeł ciepła, opalanych najczęściej węglem, drewnem lub olejem opałowym. Wszystkie stare budynki wymagają zabiegów termoizolacyjnych i wymiany stolarki okiennej. Problemem jest znaczny udział mieszkań nie posiadających centralnego ogrzewania (blisko połowa). System ten należy udoskonalać, poprzez upowszechnianie centralnego ogrzewania i wysokosprawnych kotłów, a także termomodernizację budynków i wykorzystanie technologii korzystających częściowo lub w całości z odnawialnych źródeł energii (kotły na biomasę, panele słoneczne, pompy ciepła).

W ostatnich latach nastąpił dynamiczny rozwój telefonii i dostępu do Internetu, jednak dostępność usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych na terenie gminy, wymaga znacznej poprawy. Dostępność usług internetowych spowodowana jest znaczącym rozproszaniem infrastruktury mieszkalnej.

Na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa oraz jednorodzinna. Mieszkania w gminie nie odbiegają standardem wyposażenia od średniej dla obszarów wiejskich województwa warmińsko - mazurskiego. Blisko 1/3 mieszkań została wybudowana w latach 1918-1944. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 55 m², na jedną osobę przypada 19,4 m² powierzchni. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych następuje przede wszystkim poprzez budowę nowych budynków mieszkalnych, wyposażonych w instalacje sanitarne i centralne ogrzewanie, ponieważ gruntowna modernizacja starych budynków drewnianych jest pozbawiona technicznego i ekonomicznego sensu. Na terenie gminy Rozogi nie stwierdza się zjawiska bezdomności.

Krajobraz kulturowy wsi obfituje w licznie zachowane pierwotne obiekty o zabudowie mazurskiej, kościoły, cmentarze ewangelickie. Ich zachowanie i wykorzystanie stanowi doskonałe narzędzie do budowania wizerunku obszarów wiejskich i rolniczych na poziomie lokalnym i regionalnym. Na terenie sołectw znajdują się place i obiekty pełniące funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe, które wymagają remontu i doposażenia, a stanowią ważny element w rozwoju społeczno-kulturalnym wsi.

2.9 Drogi

Na terenie gminy położone są drogi publiczne:

- krajowe - 25,2 km,
- powiatowe - 77,7 km,
- gminne - 60,2 km.

Gęstość sieci dróg o nawierzchni utwardzonej wynosi 72 km/100 km² (wg danych GUS analogiczny wskaźnik dla Polski to 80,7 km²/100 km²). Biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia i strukturę zabudowy sieć dróg w gminie należy uznać za niewystarczającą z punktu widzenia potrzeb lokalnych. Stan techniczny dróg gminnych wymaga dalszych nakładów finansowych. Z powodu transportu tranzytowego ruch kołowy na terenie gminy jest duży. Najbardziej obciążona jest droga nr 53 (Olsztyn-Ostrołęka) stanowiąca jedno z ważniejszych połączeń Mazur z Mazowszem. Drogi powiatowe i gminne charakteryzują się zdecydowanie mniejszym natężeniem ruchu. Należy zauważyć, że wzrasta natężenie ruchu na drodze powiatowej do Wielbarka i Kowalika.

2.10 Ochrona zdrowia

Działają trzy Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej:

- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna”
- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK”,
- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „DARDMED” Przychodnia Stomatologiczna.

Zakłady te obsługują nie tylko mieszkańców Gminy Rozogi. Wyjątek stanowi część mieszkańców sołectwa Łuka i Księży Lasek korzystających z usług medycznych świadczonych przez Niepubliczny zakład Opieki Zdrowotnej w Lipowcu (gmina Szczytno).

2.11 Edukacja

Gmina dysponuje rozwiniętą siecią placówek oświatowych. Ogółem funkcjonują trzy szkoły podstawowe: w Dąbrowach, Klonie i Rozogach, trzy przedszkola, oraz Gimnazjum, Liceum Ogólnokształcące i Zasadnicza Szkoła Zawodowa, które tworzą Zespół Szkół w Rozogach. Aktualnie w roku szkolnym 2015/2016 w szkołach prowadzonych przez gminę uczy się 707 uczniów:

- w szkołach podstawowych – 391 uczniów w 21 oddziałach,
- w gimnazjum – 185 uczniów – w 11 oddziałach w tym: 6 oddziałów w Rozogach, 3 oddziały w Dąbrowach, 2 oddziały w Klonie,
- w szkołach ponadgimnazjalnych – 131 uczniów - w 6 oddziałach.

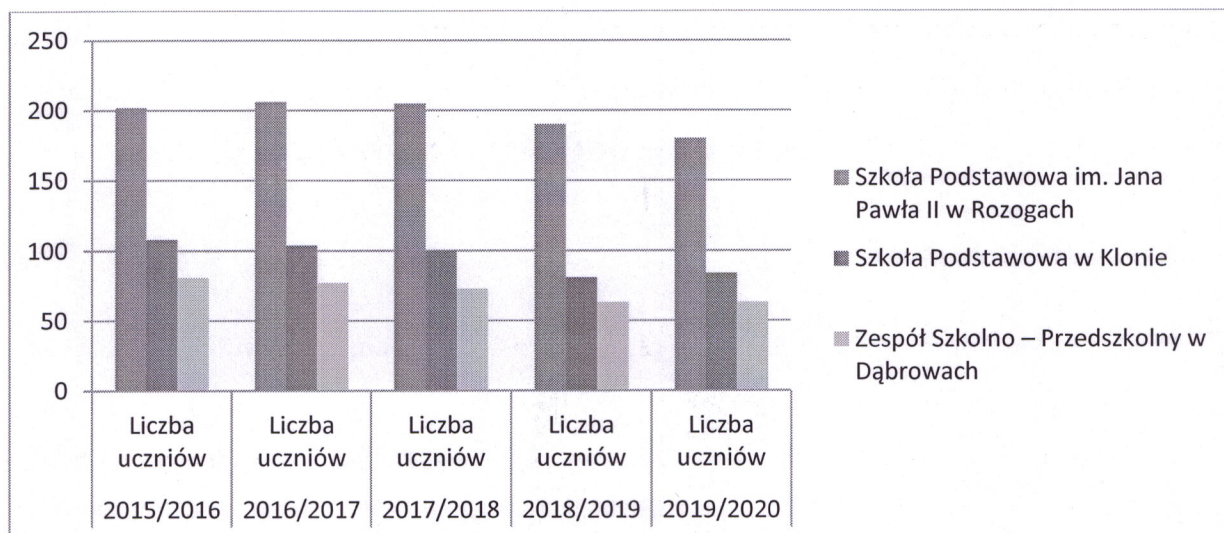
Do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych uczęszcza – 122 dzieci; w tym 11 sześciolletnich, 41 pięcioletnich, 40 czteroletnich, 28 trzyletnich, 2 dzieci 2,5 – letnich.

Kadra pedagogiczna liczy 65 nauczycieli w tym: 1 stażysta, 2 kontraktowych, 7 mianowanych, 55 dyplomowanych oraz 28 pracowników administracji i obsługi.

Tabela Nr 5. Prognoza demograficzna w szkołach Gminy Rozogi.

Lp	Placówka	Rok szkolny									
		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
		oddziały	Liczba uczniów	oddziały	Liczba uczniów	oddziały	Liczba uczniów	oddziały	Liczba uczniów	oddziały	Liczba uczniów
1.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Rozogach	9	202	9	206	9	205	8	190	8	180
2.	Szkoła Podstawowa w Klonie	6	108	6	104	6	100	6	81	6	84
3.	Szkoła Podstawowa w Dąbrowach	6	81	6	77	6	73	6	63	6	63
4.	Zespół Szkół w Rozogach:										

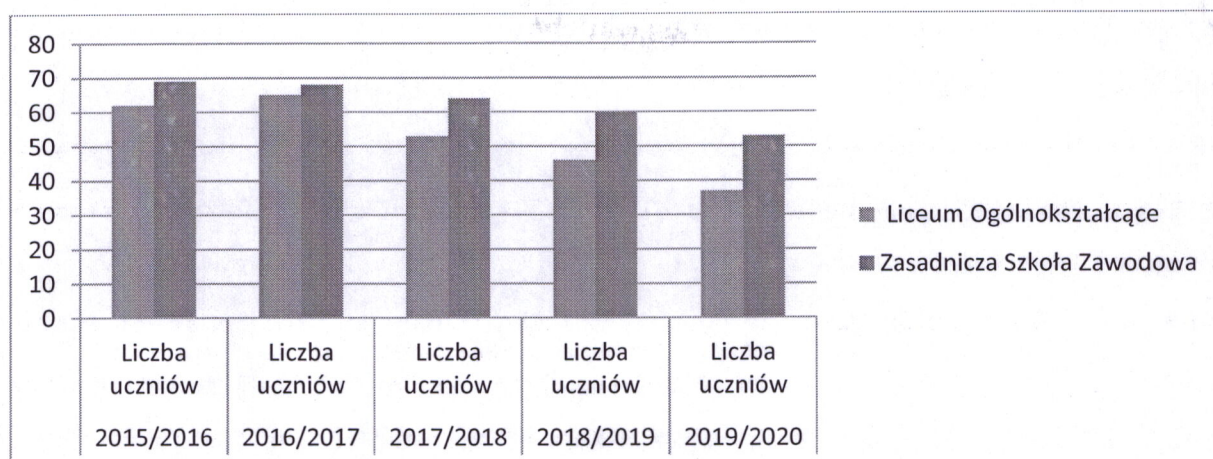
Gimnazjum im. ks. Jana Twardowskiego w Rozogach	11	185	11	176	10	168	9	177	9	173
Liceum Ogólnokształcące	3	62	3	65	3	53	3	46	3	37
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	3	69	3	68	3	64	3	60	3	53

Rys. 5 Progniza demograficzna w szkołach podstawowych Gminy Rozogi.

Rys. 6 Progniza demograficzna w Gimnazjum w Gminie Rozogi.

Rys. 7 Prognoza demograficzna w Zespole Szkół w Gminie Rozogi.

Tabela Nr 5. Prognoza demograficzna w przedszkolach w Gminie Rozogi.

L.p.	Placówka	Rok szkolny		
		2015/2016	2016/2017	2017/2018
		Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
1.	Przedszkole Samorządowe „Kraina Uśmiechu” w Rozogach	71	61	61
2.	Przedszkole w Dąbrowach	19	17	21
3.	Oddział przedszkolny w Klonie	32	35	34

2.12 Kultura

Gminny Ośrodek Kultury w Rozogach jest organizatorem imprez cyklicznych i środowiskowych, najważniejsze z nich to: konkurs „Palma Wielkanocna”, dożynki gminne, obchody Narodowego Święta Niepodległości, impreza karnawałowa dla seniorów, konkurs „Tradycyjne ozdoby choinkowe” oraz „Wigilia trzech pokoleń”.

Organizowane są również imprezy w poszczególnych miejscowościach gminy, okolicznościowe, a także wyływające z potrzeb lokalnego środowiska.

2.13 Sport

Przy szkołach w Rozogach, Dąbrowach i Klonie, zlokalizowane zostały sale gimnastyczne, oraz wielofunkcyjne boiska sportowe do gry w piłkę ręczną, siatkową i koszykówkę. Na terenie Gminy każdego roku odbywają się zawody sportowe, w których startuje wielu

uczniów i młodzieży. Działają Uczniowskie Kluby Sportowe: „Indiaca” i „Rozogi”. W Gimnazjum w Rozogach od 2 lat funkcjonuje klasa sportowa (piłka ręczna), a od września 2014 r. klasa usportowiona. Na sali sportowej w Rozogach odbywają się spotkania drużyn biorących udział w X edycji ligi halowej piłki nożnej organizowanej przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Szczytnie. Uczestniczą w niej dwie drużyny: GKS Rozogi i KS Wilamowo. W sezonie letnim na boiskach sportowych na terenach rekreacyjnych nad rzeką rozgrywane są mecze w plażową piłkę siatkową i tenisa ziemnego. Na sali gimnastycznej odbywają się zajęcia karate organizowane przez Akademię Sztuk Walki Karate Koukushin ze Szczytna. Społeczność Gminy jest zaangażowana w aktywnie uprawianie sportu, oczekuje zdecydowanej poprawy standardu i ilości obiektów do podnoszenia swych umiejętności i rozwoju talentu sportowego. Dlatego też szczególnie ważnym problemem jest konieczność poprawy bazy służącej rozwojowi sportu i rekreacji.

2.14 Turystyka

Tereny gminy Rozogi położone są na Równinie Mazurskiej, nie posiadającej jezior. Istotnym walorem turystycznym do wykorzystania, są okoliczne lasy wchodzące w skład Puszczy Piskiej. Na terenie gminy położony jest Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Mazurskie”, który bogactwem fauny i flory nadaje specyficzny mikroklimat. Pomniki przyrody znajdują się w miejscowościach: Faryny, Klon, Spaliny Małe. Drzewostan stanowią bory sosnowe z dużym bogactwem runa leśnego, będącego niewątpliwą atrakcją dla zbieraczy grzybów, jagód, borówek i żurawiny. Walory przyrodniczo – krajobrazowe stwarzają korzystne warunki do rozwoju gospodarstw agroturystycznych i usług o charakterze turystycznym. Rozwojowi funkcji turystycznej sprzyja ponadto położenie gminy w pobliżu jezior Pojezierza Mazurskiego (najbliższe Jezioro Nidzkie i szlak kajakowy rzeki Krutyni położone są w odległości 12 km od siedziby gminy). Ruch turystyczny ściąga przede wszystkim amatorów runa leśnego i miłośników przyrody.

Przez teren gminy przebiegają jedynie dwie wytyczone trasy turystyczne. Jedną z nich jest międzyregionalna ścieżka rowerowa biegnąca trasą Szczytno – Rozogi – Myszyniec. Drugi szlak turystyczny to trasa piesza - tzw. „Szlak Mazursko-Kurpiowski”, który przebiega przez południowo-zachodnią część gminy, w okolicach wsi Radostowo i Klon. Główną jego atrakcją jest najwartościowszy na Mazurach zespół zabytkowej architektury wiejskiej w miejscowości Klon, a także lasy, które można podziwiać przemierzając szlak. Trasa rowero-

wa Juranda o dł. 87 km, na terenie gminy przebiega przez Radostowo, Orzeszki, Klon, Wilamowo, Rozogi, Kwiatuszki Wielkie i Faryny. Szlak rowerowy na trasie Klon – Księży Lasek – Radostowo – Orzeszki – Klon.

Na terenach leśnych występują drogi i ścieżki, które mogą stać się szlakami rowerowymi, bądź pieszymi po ich oznakowaniu i poprawieniu ich jakości. Najbliższe wytyczone w lasach szlaki rowerowe i konne znajdują się w okolicach miejscowości Spychowo ok. 12 km od Rozóg.

W sąsiedztwie Rozóg otwarty został szlak spacerowy, przystosowany do uprawiania „Nordic Walking”, który przebiega drogami leśnymi o twardej lub piaszczystej powierzchni, jedynie na ostatnim odcinku 1 km drogą asfaltową. Łącznie trasa szlaku wynosi 5,6 km. Okolica urzeka ciszą i pięknymi krajobrazami równin Mazur Południowych. Szlak znajduje się w całości na terenie Nadleśnictwa Spychowo, Puszczy Piskiej i Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Mazurskie”.

Istniejący potencjał turystyczny stanowi podstawę do rozwoju gospodarstw agroturystycznych, których na terenie gminy jest stosunkowo mało (5). Dobre warunki klimatyczne, bogactwo lasów, czyste powietrze powinny sprzyjać powstawaniu gospodarstw ekologicznych z funkcją agroturystyczną. Również w tym kierunku powinny być podjęte działania rozpowszechniające na terenie gminy taką formę wypoczynku.

Właściwe funkcjonowanie ruchu turystycznego wymaga zapewnienia odpowiedniej bazy w postaci miejsc noclegowych, kempingów i pól namiotowych, których w gminie Rozogi nie ma. Obecną bazę turystyczną gminy stanowią gospodarstwa agroturystyczne i zajazdy.

2.15 Podsumowanie

Gmina Rozogi jest gminą typowo rolniczą, zatrudnienie w rolnictwie zawodowo czynnych mieszkańców przekracza 80%, aż 65% rolników zajmuje się produkcją mleka. Użytki rolne zajmują prawie 54% ogólnej powierzchni w gminie, w tym: grunty orne stanowią 44% (5350 ha), łąki i pastwiska 56% (6715 ha), a sady jedynie 0,04% (10 ha). Gmina posiada gleby zdecydowanie słabe (V i VI klasy bonitacyjnej). Głównym kierunkiem produkcji jest chów bydła mlecznego i opasowego. W gminie dominują gospodarstwa indywidualne o powierzchni średnio 15 ha, gospodarstwa powyżej 40 ha stanowią niespełna 1% wszystkich gospodarstw.

Liczba podmiotów gospodarczych wynosiła pod koniec 2014 r. - 165. Na terenie gminy nie ma rozwiniętego przemysłu, natomiast dość dobrze rozwinięta jest sieć usług i handel. Turystyka nie odgrywa w gminie istotnej roli. Walorem gminy są warunki przyrodnicze i ekonomiczno – społeczne, które preferują obszar do rozwoju zarówno rolnictwa ekologicznego, jak i wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych produkujących mleko oraz gospodarstw agroturystycznych.

Gmina Rozogi posiada czynniki mogące przy ich wykorzystaniu wpłynąć na jej rozwój:

1. Położenie na szlaku komunikacyjnym Warszawa (Kurpie) – Mazury,
2. Zasoby leśne (drewno i runo leśne),
3. Walory przyrodniczo – krajobrazowe,
4. Potencjalny duży kapitał ludzki,
5. Zapotrzebowanie na różne formy turystyki wiejskiej.

3. Rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Rozogi – cel główny

Cel główny realizowany będzie poprzez cele strategiczne:

1. **Wzrost poziomu kapitału społecznego i kapitału ludzkiego** – cel ten wynika z potrzeby poprawy sytuacji w obszarze aktywności i kształcenia mieszkańców gminy, w którym istotne będą działania związane z inicjatywami lokalnymi i budową społeczeństwa obywatelskiego;
2. **Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności oraz wsparcie rolnictwa** – stworzenie na terenie gminy, jak najlepszych warunków do życia i prowadzenia działalności gospodarczej, co pozwoli na tworzenie nowych miejsc pracy – obecnie walory Gminy Rozogi wpisują się w wyzwania, oparte na innowacjach – ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jakości, jak i główne kierunki polityki rozwojowej Unii Europejskiej: odnawialne źródła energii, ochrona środowiska przyrodniczego, edukacja;
3. **Rozwój turystyki na terenie Gminy Rozogi** – realizacja tego celu doprowadzi do rozwoju gminy i uatrakcyjni ofertę oraz rozszerzy infrastrukturę turystyczną;
4. **Rozwój edukacji, kultury i sportu** – konieczność zmian w edukacji wynikających z sytuacji demograficznej umożliwi dostosowanie i uatrakcyjnienie oferty do potrzeb rodziców i społeczności lokalnej. Istnieje potrzeba rozszerzenia oferty kulturalnej i sportowej wynikająca ze społecznego zapotrzebowania.
5. **Wzrost integracji** – rozwój nowoczesnej infrastruktury – jest to cel, którego realizacja pozwoli zwiększyć dostępność komunikacyjną gminy, ale przede wszystkim uruchomi procesy współpracy międzyinstytucjonalnej i biznesowej.

3.1 Cel 1: Wzrost poziomu kapitału społecznego i kapitału ludzkiego

Planowane kierunki działań:

- A. *Aktywni mieszkańcy.* Kierunek działań obejmuje tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju aktywności społecznej oraz kształtowanie i wspieranie postaw obywatelskich mieszkańców; edukację obywatelską, w tym w systemie oświaty; animowanie i wzmacnianie aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju lokalnego; rozwój partycypacji społecznej i wolontariatu; tworzenie infrastruktury aktywności społecznej, w tym sportowej.
- B. *Organizacje pozarządowe.* W kierunku tym mieści się: wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych poprzez tworzenie systemu wsparcia; ekonomizacja organiza-

cji – rozwój przedsiębiorczości społecznej; rozwijanie kompetencji społecznych liderów i animatorów, doradztwo i wsparcie finansowe.

- C. *Instytucje publiczne*. Zwiększenie wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności społecznej i obywatelskiej; tworzenie warunków dla wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym i regionalnym, rozwoju kompetencji obywatelskich i kulturowych, upowszechnianie różnych form uczestnictwa w kulturze.
- D. *Współpraca*. W szczególności kierunek będzie obejmował zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w tworzeniu polityk publicznych i realizacji zadań publicznych; wspieranie istniejących i tworzenie partnerstw lokalnych; wspieranie współpracy z podmiotami zagranicznymi i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu;
- E. *Informacja i promocja*. Promowanie aktywnych postaw społecznych oraz „dobrych praktyk” w sferze pożytku publicznego, w szczególności wolontariatu.
- F. *Współpraca z samorządami*. Podejmowanie wspólnych działań z samorządami: powiatowym, wojewódzkim oraz zaprzyjaźnionymi samorządami w Polsce i za granicą.

Działania służące realizacji celu:

1. Tworzenie Lokalnych Grup Aktywności Społecznej – wynika z potrzeby powstania sieci tego typu grup we wszystkich sołectwach gminy. Z realizacją przedsięwzięcia wiązą się działania:
 - a) modernizacja i wyposażenie świetlic wiejskich, GOK-u itp., oraz ewentualnie nowe inwestycje;
 - b) podjęcie przez Lokalne Grupy działań na rzecz integracji społeczności, oraz wsparcie dla nowych inicjatyw społecznych i organizowanie działalności animatorów;
2. Stowarzyszenia - współpraca z organizacjami pozarządowymi:
 - a) sposoby polepszenia komunikacji - usprawnienie komunikacji między administracją a społecznością,
 - a) pobudzenie aktywności mieszkańców do wspólnych działań społecznych,
 - b) doradztwo i wsparcie finansowe stowarzyszeń.
3. Imprezy i wydarzenia o znaczeniu ponadlokalnym, w szczególności:
 - a) wsparcie organizacyjne i materialne wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych i sportowych organizowanych na terenie gminy Rozogi;

- b) zwiększanie zasięgu przedsięwzięć poprzez przekazywanie informacji i wspólną promocję;
 - c) wsparcie imprez promujących wyroby lokalne (szczególnie lokalnych producentów żywności).
4. Inicjatywy lokalne mieszkańców – kierunek działań obejmuje:
- a) inicjowanie i wsparcie organizacyjne i materialne lokalnych inicjatyw (m.in. w ramach sołectw) na rzecz uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni lokalnej;
 - b) organizację wydarzeń kulturalnych, sportowych i innych na rzecz budowania tożsamości lokalnej;
 - c) zapewnienie opieki nad osobami starszymi (szczególnie samotnymi), które mają utrudniony dostęp do usług ze względów komunikacyjnych, wsparcie organizacji pozarządowych działających w tym zakresie oraz funkcjonowania wolontariatu na obszarze gminy.

3.2 Cel 2: Rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności oraz wsparcie rolnictwa

- a) przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Rozogi, obejmuje prace związane z wyznaczeniem i przygotowaniem tego typu terenów dla przedsiębiorców m.in. zbrojenie techniczne działek, doprowadzenie dróg dojazdowych,
- b) wsparcie przedsiębiorców poprzez ulgi dla inwestorów, oraz działania na rzecz pozyskania inwestorów zewnętrznych,
- c) propagowanie wiedzy na temat możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- d) wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE),
- e) wsparcie doradcze rolników,
- f) wykorzystanie programów pomocowych i środków finansowych z UE skierowanych do przedsiębiorców i rolników,
- g) integracja gospodarcza, obejmująca organizację spotkań przedsiębiorców i przekazywanie informacji o korzyściach współpracy,
- h) utworzenie targowiska umożliwiającego sprzedaż i promocję produktów regionalnych producentom lokalnym,

- i) wzmocnianie współpracy między przedsiębiorcami Gminy Rozogi – inicjowanie i wspieranie powstawania lokalnych inicjatyw gospodarczych, oraz grup producenckich.

3.3 Cel 3: Rozwój turystyki na terenie Gminy Rozogi

- a) wytworzenie produktów turystycznych zintegrowanych,
- b) wytyczenie szlaku dziedzictwa kulturowego z wykorzystaniem położenia i walorów gminy,
- c) wsparcie działalności gospodarstw agroturystycznych,
- d) wytyczenie spójnego systemu szlaków i ścieżek rowerowych – łączących główne ośrodki w gminie oraz miejsca i obszary atrakcyjne dla turystów (wytyczony we współpracy z nadleśnictwami). Działanie obejmuje również wyposażanie tras rowerowych w infrastrukturę (np. oznakowanie, punkty widokowe, toalety) oraz włączenie w szlaki ponadlokalne,
- e) informacja turystyczna:
 - zbudowanie systemu informacji turystycznej,
 - oznakowanie zabytków i ciekawych miejsc, szlaku dziedzictwa kulturowego,
 - wydanie informatora i utworzenie strony internetowej,
- f) izba pamięci – organizacja muzeum regionalnego,
- g) cykliczność imprez kulturalnych i sportowych (np. 1-3 maja; 24-30 czerwca; festiwal serów, miodów i nalewek; dożynki; wigilia trzech pokoleń; święto pieczonego ziemniaka; imprezy na świetlicach),
- h) promocja Gminy – sposoby promocji: folder, ulotki, książka, gadżety, Internet i inne,
- i) współpraca z innymi organizacjami turystycznymi.

3.4 Cel 4: Rozwój edukacji, kultury i sportu

- a) wsparcie rozgrywek sportowych, organizacja zawodów, rekreacja,
- b) organizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży,
- c) zajęcia ciągłe warsztatowe, wykorzystanie świetlic wiejskich, zespoły folklorystyczne,
- d) racjonalizacja sieci szkół wraz z nową organizacją dowożenia uczniów,
- e) wzrost dostępności usług publicznych.

3.5 Cel 5: Wzrost integracji – rozwój nowoczesnej infrastruktury

Cel strategiczny, to wzrost dostępności do ośrodków kultury i usług społecznych oraz administracji poprzez działania zwiększające integrację komunikacyjną. W szczególności przewiduje się następujące kierunki:

- a) inwestycje ulepszające jakość dróg gminnych poprzez ich modernizację i rozbudowę, co poprawi dostępność połączeń do głównych miejscowości i ośrodków aktywności gospodarczej na terenie gminy (ułatwienie dojazdów do pracy i zwiększenie dostępności usług); poprawy bezpieczeństwa ruchu.
- b) zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności poprawi czas dojazdu do miasta powiatowego, przede wszystkim na obszarach o słabym dostępie do usług publicznych.
- c) sukcesywna rozbudowa dróg i remonty sieci dróg na terenie gminy Rozogi zwiększy zainteresowanie inwestorów zewnętrznych oraz poprawi bezpieczeństwo ruchu i ułatwi dojazdy do pracy.
- d) budowa przydomowych oczyszczalni zwiększy ochronę środowiska.
- e) wdrażanie usług publicznych online przez urzędy oraz obsługę mieszkańców poprzez Internet.
- f) modernizacja i remont istniejącej infrastruktury publicznej.

PLANOWANE INWESTYCJE W LATACH 2015 - 2025**1. Poprawa stanu technicznego, jakości dróg i ulic gminnych:****a) przebudowa dróg gminnych**

Lp.	Nr drogi	Nazwa ciągu drogi
1.	199004N	Księży Lasek – dr. gm. (chodnik w miejscowości Księży Lasek)
2.	199005N	dr. pow. nr 1516N – Klon kol. – Księży Lasek kol. – dr. pow. nr 1514N
3.	199006N	gr. gm. – Kilimany – Klon
4.	199009N	Klon – Zawojki – dr. pow. nr 1516N (Dąbrowy)
5.	199010N	Rozogi ul. Ks. Kardynała Wyszyńskiego – dr. gm. nr 199009N (Zawojki)
6.	199011N	dr. pow. nr 1516N – dr. kraj nr 53
7.	199014N	gr. gm. – Faryny
8.	199017N	Dąbrowy – dr. gm. nr 199020N (Dąbrowy kol.)
9.	199018N	Kwiatuszki Wielkie – Spaliny Wielkie

b) przebudowa ulic i dróg wewnętrznych:

- przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Księży Lasek (kolonia – Mikołajczyk).
- budowa drogi wewnętrznej w miejscowości Radostowo (odcinek drogi 240 m od drogi powiatowej)

- przebudowa drogi wewnętrznej od drogi krajowej nr 53 do granicy gminy (Długi Borek).
- przebudowa ulic osiedlowych w miejscowości Rozogi.
- przebudowa ulic osiedlowych w miejscowości Dąbrowy.

2. Współfinansowanie przebudowy dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Rozogi

- droga powiatowa nr 1524N Dąbrowy – Antonia,
- droga powiatowa nr 1512N Wielbark – Rozogi,
- droga powiatowa nr 1581N Faryny (ułożenia na bruku nawierzchni bitumicznej),
- droga powiatowa nr 1520N Rozogi - Kwiatuszki Wielkie,
- droga powiatowa nr 1516N Klon – Wujaki.

3. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy.

4. Budowa sieci kanalizacyjno – sanitarnej na terenie gminy na podstawie opracowanej koncepcji gospodarki ściekowej.

5. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy na podstawie opracowanej koncepcji gospodarki ściekowej.

6. Rozbudowa sieci wodociągowej:

- łącznik Wilamowo - Klon,
- ulice: Kardynała Wyszyńskiego, Słonecznej i Różanej,
- Czajki Stare – Występ.

7. Budowa świetlicy wiejskiej w Kwiatuszkach Wielkich i Radostowie,

8. Remont dachu na budynku Szkoły Podstawowej w Rozogach,

9. Współudział w budowie schroniska dla zwierząt,

10. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w wioskach.

11. Modernizacja amfiteatru w Rozogach.

12. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

13. Przygotowanie terenów do inwestycji.

